

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113214872
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113214872.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: M. A., nar. XX.X.XXXX, O. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Leškovou, so sídlom Prešov, Plzenská 2, proti žalovanej: Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, zastúpená advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, so sídlom Košice, Boženy Nemcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 6.11.2013 pod č. k. 11C/130/2013-236, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t. j. vo výrokoch o zrušení rozsudkov Arbitrážneho súdu Košice a o trovách konania účastníkov.

N e p r i z n á v a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov rozsudkom č. k.: 11C/130/2013-236 zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach, so sídlom Alžbetina 41, sp. zn. 2C 2656/2012 zo dňa 19.1.2012 a 2C 2735/2012 zo dňa 19.1.2012. Ďalej zastavil konanie o zrušení rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach sp. zn. 2C 21556/2012 zo dňa 19.1.2012. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 67,88 eur na účet jeho právnej zástupkyne v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobou z 20.5.2013 sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods.1 písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Podľa uzavretej zmluvy mal žalovaný ako poistník zaplatiť žalovanej ako poisťovacej spoločnosti náklady poistenia vynaložené na uzavretie poistenia. Ak by ich žalovaný v čase uzavretia poistnej zmluvy vyčíslil, tak žalobca by zmluvné podmienky nepodpísal. Aj v rozhodcovskom konaní nebola otázka nákladov vyčíslená. Rozhodcovský súd vo veci rozhodol len na základe tvrdení žalovanej poisťovacej spoločnosti. Tým žalobcovi neumožnil riadnu ochranu jeho práv a povinností. Žalobca ďalej namietal neplatnosť rozhodcovskej doložky, ktorá nebola dohodnutá individuálne, bola súčasťou poistnej zmluvy a spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, t.j. žalobcu. Tiež poukázal na právne závery o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR či Krajského súdu v Prešove. Preto podal žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Žalobcovi nebolo odňaté právo na prístup k rozhodcovskému súdu, pretože tu išlo o skrátené konanie, tak ako v prípadoch platobných rozkazov všeobecnými súdmi. Poukázala na nedostatok podmienky konania, pretože prednosť má kompetencia rozhodcovského súdu pred súdom všeobecným. Rozhodcovská doložka bola platne uzavretá, pretože bola individuálne dojednaná, pričom osobitné zmluvné dojednania všeobecných poistných podmienok (ďalej VPP) boli

výrazne oddelené od ostatného textu VPP. Ak by žalobca nepodpísal osobitné zmluvné dojednania, poisťná zmluva vo zvyšku by nebola dotknutá.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázať, že žalobca ako poisťník a žalovaná obchodná spoločnosť ako poisťovacia spoločnosť, uzavreli poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX týkajúcu sa životného poistenia na konkrétny produkt, pričom poisťný vzťah mal trvať od 2.8.2007 do 2.8.2027. Žalobca neskôr požiadal o zrušenie poisťnej zmluvy, čo žalovaná akceptovala, listom z 1.10.2009 mu oznámil zánik poistenia k 2.8.2010. Tento list obsahuje aj konečný stav finančného plnenia, podľa ktorého žalobcovi vznikol preplatok na poisťnom vo výške 140,31 eur.

Arbitrážny súd v Košiciach dňa 19.1.2012 bez pojednávania vydal rozsudok sp. zn. 2C 2656/2012, v ktorom uložil žalobcovi (v rozhodcovskom konaní označenému ako žalovanému) zaplatiť Rapid life životnej poisťovni, a.s., 313,27 eur a trovy konania 276,- eur. Rozsudok bol doručený žalobcovi 18.4.2013.

Dňa 10.11.2009 došlo k uzavretiu ďalšej poisťnej zmluvy pod č. XXXXXXXXXXXX na životné poistenie, ktoré malo trvať od 11.11.2009 do 11.11.2029. Aj pri tejto poisťnej zmluve žalobca požiadal o zrušenie poisťnej zmluvy, čo žalovaný akceptoval listom 11.7.2011, s tým že oznámil zánik poistenia k 11.11.2011. Podľa konečného stavu finančného plnenia z poisťnej zmluvy žalobcovi vznikol nulový zostatok poisťného. Aj tam sú súčasťou zmluvy všeobecné poisťné podmienky, majú predtlač osobitných zmluvných dojednaní v poisťnej zmluve. Aj tu si žalobca uplatnil podľa časti XVII VPP v bode 7A žaloby na arbitrážnom súde na sumu 251,54 eur nákladov poistenia. Arbitrážny súd rozsudkom z 19.1.2012 pod č. 2C 2735/2012 rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť Rapid Life sumu 251,54 eur a trovy konania 286,- eur. Rozsudok bol doručený 18.4.2013.

Súd zmluvný vzťah účastníkov posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu, kde podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. zmluvnými stranami sú dodávateľ služieb a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dojednaní pripravených v návrh na uzavretie zmluvy. Keďže spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, potom podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej neprijateľná podmienka). Súd konštatoval, že dojednanie rozhodcovskej doložky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Aj zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj prípad z predmetu sporu, nemôže ísť o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Potom neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Žalobca sa preto domáhal určenia neplatnosti rozhodcovského rozsudku s poukazom na § 40 ods. 1 písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, pretože zrušiť rozhodcovský rozsudok môže len, ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania poprie platnosť rozhodcovskej zmluvy, alebo pri rozhodovaní boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Žalovaná napriek viacerým rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR popiera neplatnosť rozhodcovskej doložky. Táto bola dojednaná v Osobitných zmluvných dojednaniach, pričom žalobca ako poisťník mohol podpísať poisťnú zmluvu vrátane VPP, bez podpisu Osobitných zmluvných dojednaní zaväzujúcich účastníkov k rozhodovaniu sporu pred arbitrážnym súdom. Tu sa poukazuje na to, že pokiaľ rozhodoval vec Arbitrážny súd v Košiciach, tak takéto konanie jednoznačne znevýhodňuje spotrebiteľa oproti súdnemu konaniu. Jednak to vyplýva zo zásady konania - písomnosti, ďalej vid'. i poplatok a povinnosť znášať náklady správneho konania odstupňovaných podľa hodnoty sporu od 84,- do 6.000,- eur, pričom lehoty na podanie odporu sú neúmerne krátke, len 5 dní. Žalovaný žalobcovi neposkytol žiadne informácie pri podpisovaní rozhodcovskej doložky, týkajúcej sa rozhodcovského konania vrátane jeho porovnania so súdnym konaním. Ani v úpravách rozhodcovskej doložky s možnosťou odstúpenia lehoty od nej do 30 dní nič nemení na prijatom právnom závere, že táto rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne. Súd hodnotí rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú, a tým aj neplatnú. Preto sú tu dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku s poukazom na § 40 ods. 1 písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z.z..

Súd konštatuje nedôvodnosť námietky žalovanej o nedostatku podmienky konania (zrejme prekážky právoplatne rozsúdenej veci), pretože pokiaľ je neplatná rozhodcovská doložka, potom nedostatok

právomoci rozhodcovského súdu prejednať vec žalovaného spôsobuje materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, a teda aj jeho nezáväznosť (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo3/2013).

O čiastočnom zastavení konania bolo rozhodnuté podľa § 96 ods. 1 a 3 O.s.p..

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 2 O.s.p. v nadväznosti na § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.. Žalobca sa domáhal zrušenia dvoch rozhodcovských rozsudkov, pričom v jeho prospech bolo rozhodnuté dvoch v prípadoch a v jednej časti bol návrh späť vzatý, potom žalobca má právo na úhradu 1/3 preukázaných trov na trovách právneho zastúpenia, zaplatenia súdneho poplatku.

Proti rozsudku okresného súdu v časti zrušenia rozhodcovských rozsudkov dal odvolanie žalovaný. Keď súd rozhodoval o nároku žalobcov vychádzal zo zápisnice výsluchu svedka pani Z. V., ktorá malá byť sprostredkovateľom poistenia (vec vedená na Okresnom súde Prešov pod spisovou značkou 11C/120/2013), pričom uvedené poisťné zmluvy ale sprostredkovali iné osoby, a to A. K. a pán Z. R.. Tých súd nepovažoval za potrebné vypočuť z úradnej moci ako svedkov. Sprostredkovatelia poistenia sú osoby nezávislé od odporcu, nie sú jeho zamestnancami a samostatne podnikajú na základe živnosti - s predmetom podnikania sprostredkovanie poistenia. Ak poisťné zmluvy boli dojednávane finančným agentom, tak títo vypracovali záznamy o požiadavkách, potrebách a klientov k poisťnej zmluve, a tam je aj upozornenie na existujúcu rozhodcovskú doložku, ktorú navrhovateľ mohol, alebo nemusel podpísať. V konečnom dôsledku žalovaný uzavrel 3 poisťné zmluvy. Tieto zmluvy uzavrel ako informovaný spotrebiteľ, o čom svedčia záznamy o požiadavkách a potrebách klienta k poisťným zmluvám. Čo sa týka argumentácie rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vo veci 6Cdo 1/2012, tam dovolací súd nerozhodoval o merite veci, t.j. platnosti či neplatnosti rozhodcovskej doložky, pretože dovolanie odmietol pre procesnú neprípustnosť.

Žalobca podal ústavnú sťažnosť. Okresný súd mal prerušiť konanie, pretože rozhodnutie ústavného súdu bude mať význam aj preto toto konanie.

Súd prvého stupňa neposudzoval hlavný právny vzťah ani zánik poisťného vzťahu v treťom roku trvania, pričom poisťný vzťah mal trvať do roku 2027, respektíve 2029. Samotné rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je presvedčivé, pretože sa nevyporiadal so všetkými rozhodnými skutočnosťami a dôkazmi. Odvolateľ ďalej poukazuje na to, že nemožno riešiť neprijateľnosť rozhodcovskej doložky s poukazom na článok XV VPP, ak rozhodcovská doložka sa týka osobitných zmluvných dojednaní, ktoré mohol alebo nemusel podpísať žalobca ako poisťník. Aj od navrhovateľa ako priemerného spotrebiteľa je potrebné vyžadovať určitú mieru zodpovednosti za svoje právne úkony, najmä pri podpise v zmlúv, zvlášť poisťných, ktoré sú dlhodobým zmluvným produktom. Súd tu akceptoval len slabého, takmer nespôsobilého spotrebiteľa, ktorý nie je zodpovedný za právne úkony, ktoré svojou vôľou prejavil podpisom poisťnej zmluvy.

Žalovaná trvá na individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, ktorá je platná. Vydaním arbitrárneho rozhodnutia okresným súdom, podporeného predpismi na ochranu spotrebiteľa vo vzťahu k prejednávanej veci, svoje rozhodnutie nedostatočne zdôvodnil. Ak rozhodcovský súd vykonal prvotné konanie v skrátenej forme vydaním rozhodcovského rozsudku, podaním odporu mohol žalobca využiť opravný prostriedok smerujúci k automatickému zrušeniu rozhodcovského rozsudku.

V prípade, že vec na odvolacom súde by pripadla na prejednanie JUDr. Petrovi Strakovi, vznáša tu námietku zaujatosti pre jeho prezentovanú neprijateľnosť všeobecných poisťných podmienok odporcu. Toto prezentoval aj v týždenníku Trend v článku z 10.11.2009. Vznáša námietku zaujatosti tohto sudcu. Je tu evidentný pomer k veci a k odporcovi ako priamemu účastníkovi konania. Sú pochybnosti o nezaujatosti JUDr. Straku.

Žalovaná navrhuje zrušiť rozsudok Okresného súdu Prešov a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, ale predtým prerušiť odvolacie konanie do doby rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veci II US382/2012.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť v jeho napadnutej časti, t.j. výrok o zrušení rozhodcovských rozsudkov a trovách konania účastníkov. Odvolací súd sa v celom

rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutie (§ 219 ods. 2 O.s.p.), pokiaľ sa týka rozhodcovského rozsudku, a k tomu dodáva:

Žalobca sa žalobou z 20.5.2013 domáhal zrušenia rozhodcovských rozsudkov Arbitrážneho súdu Košice 2C 2656/2012 z 19.1.2012, ďalej 2C 2156/2012 z 19.1.2012 a ďalšieho rozsudku 2C 2735/2012 z 19.1.2012. Podľa § 41 ods.1. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote do 30 dní od do dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušení rozhodcovského rozsudku. V tomto prípade rozhodcovský rozsudok 2C 2656/2012 bol doručený žalovanému 18.4.2013. Rozhodcovský rozsudok 2C 2735/2012 bol doručený 18.4.2012. Preto z hľadiska § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. bola zachovaná prekluzívna lehota na podanie žaloby v týchto dvoch prípadoch rozhodcovských rozsudkov. Rozhodnutie 2C 2156/2012 bolo doručené žalovanému 27.11.2012 a žaloba na súd o neplatnosť rozhodcovského rozsudku bola doručená 25.5.2013. Žalobca potom zvážil celú žalobu a zobral žalobu späť v časti zrušenia rozhodcovského rozsudku 2C 2156/2012. Preto okresný súd s poukazom na § 96 ods.1, 3 O.s.p. zastavil konanie o zrušenie rozhodcovského súdu Arbitrážneho súdu v Košiciach spisová značka 2C 2156/2012 zo dňa 19.1.2012.

Žalobca v konaní napadol neplatnosť rozhodcovskej doložky v poisťných zmluvách z 1.8.2007 (poistka č. XXXXXXXXXXXX) a zo dňa 10.11.2009 (poistná zmluva č. XXXXXXXXXXXX). Žalobca vytyka neplatnosť rozhodcovskej doložky a porušenie záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa podľa § 40 ods. 1. písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z.z.. Podľa žalobcu nedošlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej doložky, a tak podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Žalobca trval na tom, že rozhodcovská doložka bola súčasťou VPP poisťnej zmluvy, nemohol ju individuálne dojednať ani ovplyvniť jej obsah. Ako spotrebiteľ bol v nerovnovážnej pozícii, pretože musel zmluvnú podmienku prijať, ináč by nedošlo k uzavretiu poisťnej zmluvy. Podľa žalovanej, ale návrh poisťnej zmluvy mal Osobitné zmluvné dojednania, ktoré žalobca ako poistník podpísal. Osobitne - ešte raz podpísal aj všeobecné poisťné podmienky. Obdobne je to aj pri poisťnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, kde všeobecné poisťné podmienky majú zvlášť vyčlenené Osobitné zmluvné dojednania č. 2/2008, ktoré mohol aj nemusel žalobca ako poistník podpísať. Zmluva aj bez podpisu Osobitných zmluvných dojednaní o poistenom by bola platná. Išlo len o slobodnú vôľu žalobcu podpísať ako VPP, tak osobitné zmluvné dojednania. Ak by nedošlo k podpisu Osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007 pri poisťnej zmluve 1.8.2007 ako aj Osobitného zmluvného dojednania č. 02/2008 pri poisťnej zmluve z 10.11.2009, tak by rozhodcovská doložka bola záväzná účastníkov aj v prípade nepodpísania Osobitného zmluvného dojednania žalobcom. Odvolací súd v tejto veci ale poukazuje na to, že ak by ani nedošlo k podpisu Osobitného zmluvného dojednania v poisťnej zmluve, tak všetky poisťné podmienky majú bod XV, časť rozhodcovské konanie, ktoré rieši otázku, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodujú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Žalovaná obchodná spoločnosť dvojnásobne poisťovala tzv. rozhodcovskú doložku ako súčasť všeobecných poisťných podmienok, a to časť XV rozhodcovské konanie, tak podpisom Osobitného zmluvného dojednania č. 02/2008, či č. 1/2007. Vo všeobecnosti možno poukázať na to, že všeobecné obchodné podmienky majú riešiť skôr otázku poistného plnenia a nevytvárať nejaký nový zmluvný záväzok mimo poistného vzťahu, a to rozhodcovskú doložku.

Podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, a to § 3 ods. 1 rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky, alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli, alebo vniknú v určenom zmluvnom, alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z., rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy, alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve, pričom rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu inak je neplatná. Zákon o rozhodcovskom konaní dáva dôraz na písomnosť rozhodcovskej doložky, pričom je pochybné uzatvárať individuálnu rozhodcovskú zmluvu s odkazom na všeobecné obchodné podmienky, konkrétne na časť XV. VPP z poisťných zmlúv. Na druhej strane žalovaná poukazuje na to, že podpisom Osobitných zmluvných dojednaní došlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej zmluvy, keď poistník a poisťovňa tým vyjadrili obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle článku XV. časť VPP. Účastníci dohodli sa na tom, že rozhodcovské konanie bude účelnejšie, praktickejšie a rýchlejšie oproti konaniu pred všeobecnými súdmi, pričom táto rozhodcovská doložka

zaväzuje poisťníka, že jeho spor bude riešený výlučne pred rozhodcovským súdom. Pochybné tvrdenie žalovaného, že toto je individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky, tak rozhodcovská doložka a jej podmienky splynuli s ostatnými všeobecnými poisťnými podmienkami poisťnej zmluvy. Z hľadiska rozsahu všeobecných poisťných podmienok (VPP) a záväzkov z nej vyplývajúcich je možné s určitou spochybnosťou skutočnosť, aby žalobca ako poisťnený mal vedomosť o všetkých záväzkoch, ku ktorým sa zaviazol podpisom všeobecných poisťných podmienok, najmä vytvorenia osobitnej zmluvy pre riešenie sporov medzi účastníkmi výlučne v rozhodcovskom konaní. Aj keď sa žalovaná bráni tým, že existuje záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poisťným podmienkam, tak tieto záznamy svedčia o výbere poisťného plnenia a neinformujú poisťného o tom, čo vlastne obsahuje rozhodcovské konanie, a aké dôsledky môže mať pre poisťného, pokiaľ spory z poisťnej zmluvy budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní. V zázname sa hovorí o možnosti mimosúdneho vyrovnania využitím inštitútu rozhodcovského konania, ale v osobitnom zmluvnom dojednaní, či v článku XV poisťných zmlúv sa hovorí o výlučnom riešení sporu medzi účastníkmi v rozhodcovskom konaní. V tom je v rozpor záznamu o požiadavkách a potrebách klienta s obsahom podpísaných všeobecných poisťných podmienok, či Osobitného zmluvného dojednania k poisťnej zmluve. Dôkazným bremenom na to, že došlo k individuálnemu dojednaniu je na žalovanej. Vychádzajúc z § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že za individuálne dojednanie zmluvného ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpísaním zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Text rozhodcovskej doložky je jasne daný a nie je tu uvedené, že žalobca ako poisťník mal nejakú slobodnú voľbu na rozhodovanie sa o obsahu VPP, len tieto musel v celosti ako také prijať, alebo zamietnuť s hrozbou neuzavretia poisťnej zmluvy. Nemožno konštatovať z hľadiska záznamu o požiadavkách a potrebách klienta, či z ustanovenia § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že došlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej doložky. Potom podľa §53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Ak nedošlo k individuálnemu dojednaniu v poisťnej zmluve ohľadom rozhodcovskej doložky, a rozhodcovskú doložku nemôže uzavrieť len odkazom na všeobecné obchodné podmienky, pretože chýba tu písomnosť ako prejav vôle medzi účastníkmi (§ 4 ods.2 zákona o rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z.z.), pričom rozhodcovská doložka bola nanútená poisťníkovi, potom takáto neprijateľná doložka v spotrebiteľskej zmluve ohľadom rozhodcovského konania je neplatná s odkazom na § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka.

Ak vo veci rozhodoval rozhodca bez platnej rozhodcovskej zmluvy, rozhodoval neprávomocný orgán. Rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcom bez platnej rozhodcovskej zmluvy je právne neúčinný a účastníkov nezaväzuje. Preto okresný súd správne rozhodol, ak považuje rozhodcovské doložky v poisťných zmluvách č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX z poisťných zmlúv z 1.8.2007, či 10.11.2009 za neplatne dojednané. Potom podľa § 40 ods.1 písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou domáhať na príslušnom súde zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, resp. že pri rozhodovaní boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Ak rozhodcovská doložka nie je platne - písomne uzavretá a nepostačuje odkaz na VPP, respektíve sú pochybnosti o tom, či bolo vôľou poisťníka uzavrieť Osobitné zmluvné dojednanie práve vo vzťahu k rozhodcovskej doložke, keď nemal možnosť na výber a musel osobitné zmluvné dojednanie podpisovať, potom vo veci rozhodol rozhodca bez platnej rozhodcovskej zmluvy.

Je na zváženie samotné rozhodnutie rozhodcovského súdu, ktorý zaväzoval poisťníka k náhrade nákladov poisťovne vynaložených na uzavretie poisťnej zmluvy, pričom bolo by zaujímavé zistiť, či takúto istú povinnosť nemá aj zástupca poisťovacej spoločnosti v prípade nedodržania trvania doby poisťného vzťahu. To ale nie je predmetom tohto konania. Podľa odvolacieho súdu náklady súvisiace s uzavretím poisťnej zmluvy mali byť premietnuté skôr do ceny poisťky, ako do právnej povinnosti poisťného niesť zodpovednosť za náklady poisťovne vynaložené na uzavretie poistenia. Konkrétna výška nákladov sa ale ťažko overuje, čo takisto vytvára nepreskúmateľnosť rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovské rozsudky neriešia otázku ako dospela žalovaná k takejto čiastke, ktorá je predmetom rozhodcovského konania. Rozhodujúce je, že nedošlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej doložky. Uzavretie rozhodcovskej doložky vo VPP a Osobitných zmluvných dojednaní bez individuálnej možnosti slobodnej voľby poisťníka rozhodnúť sa pre rozhodcovské konanie, alebo nesúhlasit s týmto rozhodcovským konaním, znamená v konečnom dôsledku nepreukázanie individuálneho dojednania ako podmienky platnosti rozhodcovskej doložky, čo vytvára neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ zrušil rozsudky arbitrážneho súdu z 19.1.2012 vo veciach 2C 2656/2012 a 2C 2735/2012.

Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania, pretože o nich bolo rozhodnuté správne. Žalobca v konaní uplatnil tri nároky na vyslovenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. Ak došlo k čiastočnému späťvzatiu pri rozhodcovskom rozsudku 2C 2156/2012, tak úspech žalobcu bol v 2/3, a žalovanej v 1/3. Potom úspešnejší žalobca má právo na náhradu trov konania v rozsahu 1/3 preukázaných nákladov. Takto postupoval aj okresný súd, pokiaľ nároky na trovy konania posudzoval podľa § 142 ods. 2 O.s.p. podľa pomeru úspechu v súdnom konaní. Preto aj v tejto časti potvrdzuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, pretože výpočet trov konania urobil súd prvého stupňa správne.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešná žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania. Nakoľko žalobca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto úspešnému žalobcovi nebolo možné priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.